

SISÄLLYS

Esipuhe.....	V
Lyhenteet.....	VI

A. YLEISET SÄÄNNÖKSET TYÖSUHTEESTA

Työsopimus ja työehtosopimus

Työsopimuslaki 26.1.2001/55.....	35
Työehtosopimuslaki 7.6.1946/436	91
Laki työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta 26.1.2001/56	106
Laki työntekijöiden lähettämisestä 17.6.2016/447.....	108
Laki kauppaedustajista ja myyntimiehistä 8.5.1992/417.....	117
Laki maanpuolustusvelvollisuutta täyttävän työ- ja virkasuhteen jatkumisesta 8.5.2009/305	122

Yhdenvertaisuus sekä tasa-arvo

Yhdenvertaisuuslaki 30.12.2014/1325.....	124
Laki yhdenvertaisuusvaltuutetusta 30.12.2014/1326	131
Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 8.8.1986/609.....	133
Laki tasa-arvovaltuutetusta 30.12.2014/1328	142
Laki yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta 30.12.2014/1327	143
Valtioneuvoston asetus etnisten suhteiden neuvottelukunnasta 17.6.2015/771.....	145

Ilmoittajan ja yksityisyyden suoja

EPNAs (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (GDPR) 27.4.2016; otteita	146
Tietosuojalaki 5.12.2018/1050.....	165
Laki yksityisyyden suojasta työelämässä 13.8.2004/759.....	172
Laki sähköisen viestinnän palveluista 7.11.2014/917; VI osa	178
Turvallisuusselvityslaki 19.9.2014/726; otteita ...	183
Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 14.6.2002/504	185
Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoitettavien henkilöiden suojelusta 20.12.2022/1171	187

Työsuhdekeksinnöt

Laki oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin 29.12.1967/656	194
Asetus oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin 10.6.1988/527.....	196

Tilajaavastuu

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 22.12.2006/1233	198
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) valvonnan siirtämisestä Uudenmaan työsuojelupiiriin työsuojelutoimistolle 16.1.2007/49.....	203

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksesta 29.12.2016/1397; otteita	204
Laki Harmaan talouden selvitysyksiköstä 21.12.2010/1207; otteita.....	207

B. HENKILÖSTÖN OSALLISTUMISJÄRJESTELMÄT

Yhteistoimintalaki 30.12.2021/1333	220
Laki yhteistoiminta-asiamiehestä 30.3.2010/216 ..	228
Laki henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä ja eurooppaosuuskunnassa sekä työnantajavelvoitteista ja henkilöstöedustuksesta rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä 13.8.2004/758.....	230
Laki yhteistoiminnasta suomalaisissa ja yhteisönlaajuisissa yritysryhmissä 30.3.2007/335.....	238
Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624; otteita.....	245
Henkilöstörahalaki 5.11.2010/934	253
Valtioneuvoston asetus henkilöstörahaloista 18.11.2010/988	261

C. TYÖRIITOJEN SOVITTELU SEKÄ TUOMIOISTUIMET

Laki työriitojen sovittelusta 27.7.1962/420	267
Valtioneuvoston asetus työriitojen sovittelusta 4.6.2009/394.....	269
Laki työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista 19.5.2004/400	269
Laki oikeudenkäynnistä työtuomioistuimessa 31.7.1974/646.....	271
Tuomioistuinelaki 25.8.2016/673; otteita.....	280
Laki välimiesmenettelystä 23.10.1992/967.....	282

D. TYÖAIKA JA VUOSILOMA SEKÄ VAPAAT

Työaika

Työaikalaki 5.7.2019/872	300
EPNAs (EY) N:o 561/2006 tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 3821/85 ja (EY) N:o 2135/98 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3820/85 kumoamisesta 15.3.2006 (ajo- ja lepoaika-asetus).....	309
Leipomotyölaki 9.6.1961/302; 5 §.....	319

Vuosiloma

Vuosilomalaki 18.3.2005/162.....	320
----------------------------------	-----

Vapaat

Laki itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä 26.11.1937/388	328
Laki vapunpäivän järjestämisestä työntekijäin vapaapäiväksi eräissä tapauksissa 27.4.1944/272	328
Opintovapaa laki 9.3.1979/273.....	328
Opintovapaa-asetus 7.12.1979/864	330
Vuorotteluvapaa laki 30.12.2002/1305.....	332

E. TYÖTURVALLISUUS

Yleiset säännökset

Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738	349
Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista 18.6.2003/577.....	361

Melu ja tärinä

Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemisesta melusta aiheutuilta vaaroilta 26.1.2006/85	364
Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemisesta tärinästä aiheutuilta vaaroilta 27.1.2005/48	366

Kemikaalien käyttö työpaikalla

Kemikaalilaki 9.8.2013/599	369
Valtioneuvoston päätös työntekijöille aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjunnasta 23.9.1999/922	380
Valtioneuvoston asetus kemiallisista tekijöistä työssä 9.8.2001/715	381
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista 1.9.2020/654	385
Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemiseksi biologisista tekijöistä aiheutuilta vaaroilta 14.12.2017/933	385
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus biologisten tekijöiden luokituksista 29.10.2020/748	388
Laki syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville, perimää vaurioittaville ja lisääntymiselle vaarallisille tekijöille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä 11.6.2020/452	389
Valtioneuvoston asetus syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä työssä 21.3.2024/113	390
Valtioneuvoston päätös ympäristön tupakansavusta ja siihen liittyvän syöpävaaran torjunnasta työssä 8.12.1999/1153	393
Laki eräistä asbestipurkutöitä koskevista vaatimuksista 22.5.2015/684	395
Valtioneuvoston asetus asbestityön turvallisuudesta 25.6.2015/798	397

Koneet ja laitteet

Valtioneuvoston asetus koneiden turvallisuudesta 12.6.2008/400	400
Valtioneuvoston asetus työssä käytettävien ajoneuvojen peruutushälytimestä 18.10.2012/568	403
Valtioneuvoston asetus laserlaitteista ja niiden tarkastuksesta 24.4.2008/291	403
Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemiseksi optiselle säteilylle altistumisesta aiheutuilta vaaroilta 25.2.2010/146	407
Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemiseksi sähkömagneettisista kentistä aiheutuilta vaaroilta 19.5.2016/388	408
Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta 12.6.2008/403	411
Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvamerkeistä ja niiden vähimmäisvaatimuksista 21.5.2015/687	419
Valtioneuvoston asetus henkilön suojaajainten valinnasta ja käytöstä työssä 20.5.2021/427	421
Valtioneuvoston päätös käsin tehtävistä nostoista ja siirroista työssä 22.12.1993/1409	433
Valtioneuvoston päätös näyttöpäätetyöstä 22.12.1993/1405	434

Rakennustyön turvallisuus

Valtioneuvoston asetus rakennustyön turvallisuudesta 26.3.2009/205	436
Valtioneuvoston asetus rakennustyötä tekevän sukeltajan pätevyydestä ja turvallisuus-suunnitelmasta 20.10.2011/1088	451
Työministeriön päätös rakennustyömaiden henkilöstötiloista 3.11.1994/977	451

Räjätys- ja louhintatyö sekä muu räjähdysvaara

Kaivoslaki 10.6.2011/621; otteita	453
Valtioneuvoston asetus kaivosturvallisuudesta 29.12.2011/1571	457
Valtioneuvoston asetus räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta 16.6.2011/644	460
Panostajalaki 3.6.2016/423	463
Valtioneuvoston asetus panostajien pätevyyskirjoista 16.6.2016/458	467
Valtioneuvoston asetus räjähdyskelpoisten ilmaseosten työntekijöille aiheuttaman vaaran torjunnasta 18.6.2003/576	469

Sähköturvallisuus

Sähköturvallisuuslaki 16.12.2016/1135	472
Valtioneuvoston asetus sähkötyöstä ja käyttötyöstä 21.12.2016/1435	489

Säteily

Säteilylaki 9.11.2018/859	491
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ionisoimattoman säteilyn väestölle aiheuttaman altistuksen rajoittamisesta 22.11.2018/1045	520
Valtioneuvoston asetus ionisoivasta säteilystä 22.11.2018/1034	521
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ionisoivasta säteilystä 22.11.2018/1044	530

Muuta lainsäädäntöä

Tartuntatautilaki 21.12.2016/1227; otteita	533
STM määräyskokoelma 2003:1, 30.12.2003: Työnantajalle annettava selvitys terveydentilasta tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi	536
Valtioneuvoston asetus lisääntymisterveydelle työssä vaaraa aiheuttavista tekijöistä ja vaaran torjunnasta 13.5.2015/603	539
Valtioneuvoston asetus puunkorjuutyön turvallisuudesta 23.8.2001/749	539
Valtioneuvoston asetus alusten lastauksen ja purkamisen työturvallisuudesta 1.7.2004/633	541

F. TYÖSUOJELUN**VALVONTA JA HALLINTO**

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 20.1.2006/44	552
Laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta 16.12.2016/1137	563
Valtioneuvoston ohjesääntö 3.4.2003/262; otteita	569
Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveysministeriöstä 28.6.2017/491; 4 §	569
Valtioneuvoston asetus työ- ja elinkeinoministeriöstä 15.11.2007/1024; 1 ja 2 §	570
Laki työsuojeluhallinnosta 8.1.1993/16	571
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden toimialueista 9.12.2015/1494	571
Valtioneuvoston asetus työsuojeluneuvottelukunnasta 16.7.2009/565	572
Valtioneuvoston asetus työsuojelulautakunnista 21.1.2010/53	573
Laki työsuojeluhenkilörekisteristä 23.11.2001/1039	573
Laki työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä 5.11.2010/1053	574
Tasavallan presidentin asetus työympäristötyön erityisansiomitalista 22.6.2022/485	575
Laki työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta 24.2.1978/159	576

Asetus työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta 29.6.1978/501; 1 ja 2 §	578
Työsuojelurahastolaki 6.4.1979/407	579
Valtioneuvoston asetus työturvallisuussäännöksiä valmistelevalta neuvottelukunnasta 4.12.2003/1048	579
Valtioneuvoston asetus kemikaalineuvottelukunnasta 28.8.2014/706	580
Valtioneuvoston päätös viranomaisten yhteistoiminnasta räjähdysainetarkastusten suorittamisessa. 14.4.1978/280.	580
Valtioneuvoston asetus työ-, koulutus- ja klinkeinoasiain neuvostosta 19.6.2008/433	581

G. TYÖTERVEYSHUOLTO

Työterveyshuoltolaki 21.12.2001/1383	587
Valtioneuvoston asetus hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta 10.10.2013/708.	592
Asetus työterveyshuollon neuvottelukunnasta 20.10.1978/784	594
Valtioneuvoston asetus terveystarkastuksista erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä 27.12.2001/1485	595
Valtioneuvoston asetus huumausainetestien tekemisestä 7.4.2005/218	597
Valtioneuvoston asetus työntekijöiden työterveyskortista rakennustyössä 14.12.2006/1176	598
Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3.8.1992/734; otteita	599
Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 9.10.1992/912; otteita	602
Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326; otteita	602
Tupakkalaki 29.6.2016/549; otteita	603
Valtioneuvoston asetus tupakointitiloista ja tupakointikiellon hakemisesta asuntoyhteisöön 7.7.2016/601	605

H. TAPATURMAT JA AMMATTITAUDIT

Työtapaturma- ja ammattitautilaki 24.4.2015/459	613
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös tapaturmavakuutuslain mukaisten etuuksien ja muiden markkamäärien sitomisesta palkka- ja hintatason muutokseen 19.12.1995/1608	656
Valtioneuvoston asetus työtapaturma- ja ammattitautilaisissa tarkoitettua haittaluokituksesta 11.6.2015/768.	656
Valtioneuvoston asetus ammattitautiluettelosta 11.6.2015/769.	668
Laki opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta 24.4.2015/460	670
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus työtapaturma- ja ammattitautilain 87 §:n 3 momentin mukaisen haittarahan kertakorvauksen perusteista 14.1.2019/48.	671
Laki tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta 30.12.2010/1316	675
Valtioneuvoston asetus työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vuosityöansion määrittämisestä 10.12.2015/1466	678

I. NUORET TYÖNTEKIJÄT

Laki nuorista työntekijöistä 19.11.1993/998	682
Valtioneuvoston asetus nuorille työntekijöille erityisen haitallista ja vaarallista töistä 15.6.2006/475	684
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus nuorille työntekijöille vaarallisten töiden esimerkkiluettelosta 25.4.2012/188	685
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus nuorille työntekijöille sopivien kevyiden töiden esimerkkiluettelosta 25.4.2012/189.	687
Alkoholilaki 28.12.2017/1102; 38 §	687

J. AMMATILLINEN OSAAMINEN JA KOULUTUS

Laki ammatillisesta koulutuksesta 11.8.2017/531	695
Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 5.10.2017/673	719
Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta 2.10.2017/680	725
Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa 6.10.2017/699	731
Laki aikuiskoulutusetuksista 28.12.2000/1276	734
Valtioneuvoston asetus aikuiskoulutuksesta 12.7.2001/652	740
Laki taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämistä 20.12.2013/1136	741
Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan opintososiaalistasuista 5.10.2017/679	742
Laki koulutuksen korvaamisesta 20.12.2013/1140	742
Laki Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palveluksesta 29.6.2021/682	743

K. PALKKATURVA JA PALKAN ULOSMITTAUS

Palkkaturvalaki 27.11.1998/866	748
Valtioneuvoston asetus palkkaturvasta 22.12.2009/1276	755
Ulosottoakaari 15.6.2007/705; otteita	755

L. SOSIAALITURVAMAKSUT JA TYÖTTÖMYYSSETUUKSIEN RAHOITUS

Laki työnantajan sairausvakuutusmaksusta 9.9.2016/771	765
Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta 24.7.1998/555	766
Valtioneuvoston asetus työttömyysetuuksien rahoituksesta 18.12.2014/1277	784
Valtioneuvoston asetus työttömyysvakuutusmaksujen erääntymisestä ja eräpäivistä 28.12.2018/1375	785
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus työttömyysvakuutusrahastolle omavastuunmaksuasiassa ilmoitettavista tiedoista 15.12.2008/1046	785
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus työntekijän työeläkevakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta sairausvakuutusjärjestelmän mukaisissa päivärahoissa ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaisissa kuntoutusrahoissa 19.12.2008/1027	785

Valtioneuvoston asetus sairausvakuutusmaksujen maksuprosenteista vuonna 2024 16.11.2023/1026	786
---	-----

M. TYÖTTÖMYYSTURVA SEKÄ TYÖVOIMAPALVELU

Työttömyysturvalaki 30.12.2002/1290	807
Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta 30.12.2002/1330	849
Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta 22.12.2006/1299	852
Työttömyyskassalaki 24.8.1984/603	855
Valtioneuvoston asetus työttömyyskassalain täytäntöönpanosta 22.3.2001/272	865
Valtioneuvoston asetus työttömyysetuutta määrätessä huomioon otettavasta tulosta 30.12.2002/1332	867
Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista 29.12.2016/1556	871
Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työssäkäyntialueista 17.12.2009/1153	871
Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta) 20.11.2009/897	882
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista 28.12.2018/1373	890
Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 28.12.2012/916	900
Valtioneuvoston asetus julkisesta työvoima- ja yritys- palvelusta 28.12.2012/1073	926
Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä 23.3.2023/380; otteita	932
Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaan- panosta 23.3.2023/383	933
Laki työllistymistä edistävistä monialaisesta yhteis- palvelusta 30.12.2014/1369	935
Valtioneuvoston asetus työllistymistä edistävistä mo- nialaisesta yhteispalvelusta 30.12.2014/1377 ...	937
Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta 30.12.2020/1269	938
Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapolitiittisista lausunnoista ja yhteistyövelvoitteesta työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa 19.2.2021/153	945
Valtioneuvoston asetus työmarkkina-alueista 28.12.2012/1074	946
Valtioneuvoston asetus työllisyysperusteisesta inves- tointiavustuksesta ja työllisyystyöohjelmasta 28.12.2012/1075	948
Laki rekrytointitukikokeilusta 14.1.2022/20; otteita	949
Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 2.3.2001/189	951
Laki Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä 1.4.2022/242	958
Valtioneuvoston asetus valtion korvauksesta kun- touttavan työtoiminnan järjestämiseen 30.12.2014/1393	959
Laki eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden hen- kilöiden eläketuesta 28.1.2005/39	959
Laki työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpa- luun edistämisestä 9.10.2009/738	962

N. SAIRAUSSVAKUUTUS

Sairausvakuutuslaki 21.12.2004/1224	968
Valtioneuvoston asetus sairausvakuutuslain täytän- töönpanosta 30.12.2004/1335	1017
Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista 15.7.2005/566	1021

O. TYÖNTEKIJÄIN ELÄKE

Työntekijän eläkelaki 19.5.2006/395	1045
Työntekijän eläkelain voimaanpanolaki 19.5.2006/396	1090
Työntekijän eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaanpanolaki 29.1.2016/71	1096
Valtioneuvoston asetus työntekijän eläkelain täytän- töönpanosta 5.10.2006/874	1098
Laki työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta 26.8.2005/677	1099
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus eläkkeen vähen- ttämisestä ja muuttamisesta 23.12.2016/1428 ..	1103
Sosiaali- ja terveysministeriön asetus eläkkeen kerta- suorituskertoimista 10.12.2021/1095	1104
Laki valtion veroista suoritettavasta eläkkeen korvaa- misesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opise- kelun ajalta 27.6.2003/644	1110
Valtioneuvoston asetus valtion veroista suoritettavas- ta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta 16.12.2004/1146	1111
Laki eräiden työeläkkeiden tarkistamisesta työeläke- keen ja kansaneläkkeen yhteensovittamisen joh- dosta 26.7.2002/635	1112
Laki suoran lisäeläkejärjestelyn turvaamisesta työn- antajan maksukyvyttömyyden varalta 6.3.2015/209	1115
Valtioneuvoston asetus suoran lisäeläkejärjestelyn turvaamisesta työnantajan maksukyvyttömyyden varalta 16.4.2015/446	1116
Laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista 19.11.2021/946; otteita	1116
Laki lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista 19.11.2021/947; otteita	1124
Vakuutuslainsäädännön 19.11.2021/948; otteita	1129
Laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuslainsäädännön voimaanpanosta 19.11.2021/951	1133
Laki vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvois- tamisesta 28.11.1997/1038	1137

P. ERITYISSÄÄNNÖKSIÄ

Laki varallisuus oikeudellisista oikeustoimista 13.6.1929/228; 3 luku	1147
Vahingonkorvauslaki 31.5.1974/412	1151
Laki sopimattomasta menettelystä elinkeinotoimin- nassa 22.12.1978/1061	1169
Laki velkojien maksunsaantijärjestyksestä 30.12.1992/1578	1173
Konkurssilaki 20.2.2004/120; otteita	1175
Korkolaki 20.8.1982/633	1178
Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta 25.4.1930/150	1182
Oikeudenkäymiskaari 1.1.1734/4; otteita	1184
Verohallinnon päätös verovapaista markkakustannus- ten korvauksista vuonna 2024 16.11.2023/1028	1184
Verohallinnon päätös matkakuluvähennyksen mää- rätystä vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa 16.11.2023/1032	1188

Verohallinnon päätös vuodelta 2024 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen las- kentaperusteista 20.11.2023/1034.....	1189
Tuloverolaki 30.12.1992/1535; 10 §.....	1192
Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558; otteita	1194
Ennakkoperintälaki 20.12.1996/1118; 25 §.....	1198
Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta 11.8.1978/627; otteita.....	1198
Rikoslaki 19.12.1889/39; otteita.....	1200
Ulkomaalaislaki 30.4.2004/301; otteita.....	1205
Valtioneuvoston asetus ulkomaalaislaissa tarkoitettun työnantajan sertifiointin myöntämisen edellytyk- sistä 23.2.2023/250.....	1214
Valtioneuvoston asetus ulkomaalaisten työntekijöi- den ja yrittäjien työehto- ja lupavalvonta-asioiden neuvottelukunnasta 7.10.2021/862.....	1215
Työ- ja elinkeinoministeriön asetus ulkomaalaislain noilla säädettyihin tehtäviin toimivaltaisista työ- ja elinkeinotoimistoista 9.9.2022/822.....	1215
Laki kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä 14.12.2017/908.....	1215
Laki kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työ- kentelyä varten 14.12.2017/907.....	1219
Valtioneuvoston asetus yhteiskunta- ja yritys vastuun neuvottelukunnasta 4.9.2008/591.....	1223

Q. TYÖMARKKINA- KESKUSJÄRJESTÖJEN YLEISIÄ SOPIMUKSIA

Työmarkkinakeskusjärjestöjen yhteisiä sopimuksia ja suosituksia

Työ- ja virkaehtosopimusten sukupuolivaikutusten arviointia koskeva työmarkkinakeskusjärjestöjen suositus 22.11.2021 (AKAVA, EK, KiT, KT, SAK, STTK, VTML).....	1226
Työmarkkinakeskusjärjestöjen yhteinen ohjeistus työpaikan tasa-arvosuunnitteluun (AKAVA, EK, KiT, KT, SAK, STTK, VTML).....	1226
Suositus päihdeongelmien ennaltaehkäisystä, päih- deasioiden käsittelystä ja hoitonohjauksesta työ- paikoilla 2016 (AKAVA, EK, KiT, KT, SAK, STTK, VTML).....	1228
Harmaan talouden torjuntaa koskeva suositus 2007 (EK, SAK, STT, AKAVA).....	1231
PT-SAK, STTK, AKAVA hyvityssakkopöytäkirja 1984 ja muutospöytäkirja 2000.....	1232

Euroopan työmarkkinajärjestöjen puitesopimukset

EAY:n, UNICE/UEAPME:n ja CEEP:n puite- sopimus etätyöstä (tietotekniikka-avusteinen etätyö) 16.7.2002.....	1233
--	------

Suomen työmarkkinaosapuolten sopimus etätyötä koskevan puitesopimuksen täytäntöönpanosta 23.5.2005.....	1235
Etätyöstä sovittaessa huomioon otettavaa (23.5.2005).....	1235
EAY:n, UNICE/UEAPME:n ja CEEP:n työperäis- tä stressiä koskeva puitesopimus 8.10.2004.....	1237
Työperäistä stressiä koskeva keskusjärjestösuositus 19.11.2007 (EK-AKAVA-SAK-KiT-STTK-KT-VTML)....	1238
EAY:n, BUSINESSEUROPE:n, UEAPME:n ja CEEP:n työssä tapahtuvaa häirintää ja väkivaltaa koskeva itsenäinen puitesopimus 26.4.2007....	1240
EAY:n, BUSINESSEUROPE:n, UEAPME:n ja CEEP:n osallistuvia työmarkkinoita koskeva puitesopimus 25.3.2010.....	1242
Eurooppalaisten työmarkkinaosapuolten itsenäinen puitesopimus, joka koskee aktiivista ikääntymistä ja sukupolvinäkökulmaa 15.12.2016.....	1245

LIITTEET

Liite 1 Valtioneuvoston asetus koneiden turvallisuudesta 12.6.2008/400; Liitteet I-X.....	1250
Liite 2 Valtioneuvoston asetus syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymi- selle vaarallisista tekijöistä työssä 21.3.2024/113; Liitteet II-IV.....	1271
Liite 3 Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemiseksi biologisista tekijöistä aiheutuville vaaroilta 14.12.2017/933; Liitteet I-III.....	1279
Liite 4 Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvamerkeistä ja niiden vähimmäisvaatimuksista 21.5.2015/687; Liitteet I-IV.....	1282
Liite 5 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus haitalliseksi tunnetuista pitoisuuksista 1.9.2020/654; Liite..	1290
Liite 6 Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemiseksi sähkömagneettisista kentistä aiheutuville vaaroilta 19.5.2016/388; Liitteet I-III.....	1313

Asiahakemisto.....	1317
---------------------------	------

Oikeustapaushakemisto.....	1337
-----------------------------------	------